دکتر علی منتصری*

اجتماعی

وضعیت دارویی کشور در سال ۱۳۶۸

فروش دارو

در مقایسه، فروش ۲۷ میلیارد ریالی دارو در سال ۱۳۵۶، به رقم ۱۲۱/۵ میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۶۸ رسیده، این روند رشد بدنبال شرایط استثنایی سال ۱۳۶۷ و بدلیل کاهش تخصیص ارز، گویای برگشت سریع از شرایط بحران دارویی است (نمودار شماره ۱). در سال گذشته تدارك مواد اولیه و داروهای ساخته شده طبق برنامه صورت گرفته و بتدریج عرضه بر تقاضا برتری پیدا خواهد کرد. (هرچند که مشکل کمبودهای مقطعی برای بعضی داروها همچنان ادامه دارد) شاید تکرار این مطلب ضروری باشد که رشد ارزش داروهای مصرفی در شرایط تقریباً تثبیت قیمتهاست و باستثنای تغییر قیمت پمادها و کرمها، ساختار فرمول قیمت دارو همچنان دست نخورده باقی مانده است. لذا مشکلات عدیده مصرف، قاچاق دارو و بازار سیاه، همچنان دست شکسته‌ای بر گردن سیستم دارویی کشور است. در ادامه رشد فروش دارو در سال ۱۳۶۸، رقم فروش همچنان در شش ماهه اول سال ۱۳۶۹ نیز سیر صعودی داشته و با ۳۰/۵ درصد رشد نسبت به دوره مشابه، به رقم فروش سالانه ۱۳۶/۸ میلیارد ریال رسیده است

* معاون اداره کل نظارت بر امور دارو - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

(فروش سال ۶۹ عبارت از فروش شش ماه از سال ۶۹ و شش ماه از سال ۶۸ است). از نظر واحدی، در سال ۱۳۶۸ جمعاً ۱۱/۲۹ میلیارد عدد دارو توزیع گردید که این رقم با در نظر گرفتن رشد شش ماهه اول سال ۶۹ به تعداد ۱۱/۹۳ میلیارد واحد رسیده و انتظار

بطوریکه ۸۹/۴ درصد از داروهای فروخته شده (۱۰۸/۶ میلیارد ریال) سهم تولید داخلی بوده و از این نظر در مقایسه با سال قبل، فروش تولید کشور ۳۴/۵ درصد رشد را نشان می‌دهد. درصورتیکه میزان خرید داروهای ساخته شده بدلیل افزایش تولید در

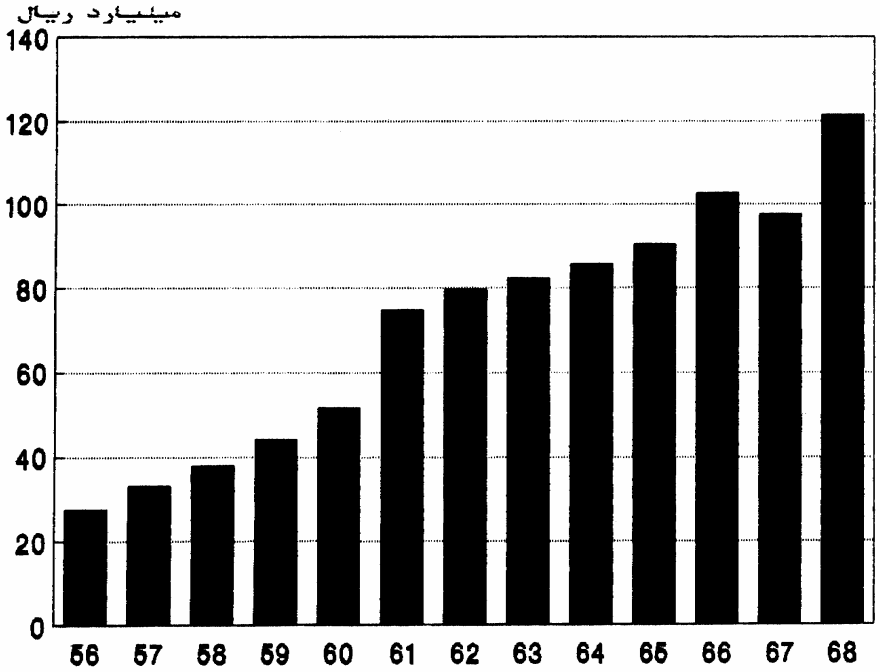

نمودار شمارهٔ ۱: نمودار مصرف دارو درکشور از سال ۱۳۵۶ تا ۱۳۶۸

می‌رود که سرعت همچنان در ماههای آینده بدلیل تدارك خوب و بموقع مواد اولیه روندی رو به رشد داشته باشد (نمودار شماره ۲).

فروش از تولید و واردات

از نقاط قوت تدارك دارویی سال ۱۳۶۸، رشد فروش داروهای تولید داخلی است،

داخل کاهش یافته و فروش آن به ۱۱/۹ یعنی کمترین حد خود طی سالهای اخیر رسیده است (جدول شماره ۱ و ۲).

فروش گروههای درمانی داروها

از کل فروش سال ۶۸، همچنان بیشترین میزان فروش (در حقیقت مصرف) مربوط به

داروهای ضدبیماریهای عفونی است (۳۱/۱ درصد از کل مصرف و بارزش ۳۷/۷ میلیارد ریال) که غالب فروش این گروه داروها را آنتی‌بیوتیکها تشکیل می‌دهند. قابل ذکر است که رشد فروش داروهای ضدبیماریهای عفونی نسبت به سال قبل ۲۴ درصد است و این میزان کشور بخود اختصاص داده است (با فروش ۴/۱ میلیارد واحد در سال ۱۳۶۸، جمعاً ۳۶/۲ درصد بازار را شامل می‌گردد). داروهای سیستم اعصاب مرکزی غالباً بشکل قرص بوده و مصرف زیاد قرصهای روانگردان و سرعت رشد فروش اینگونه داروها نشانه

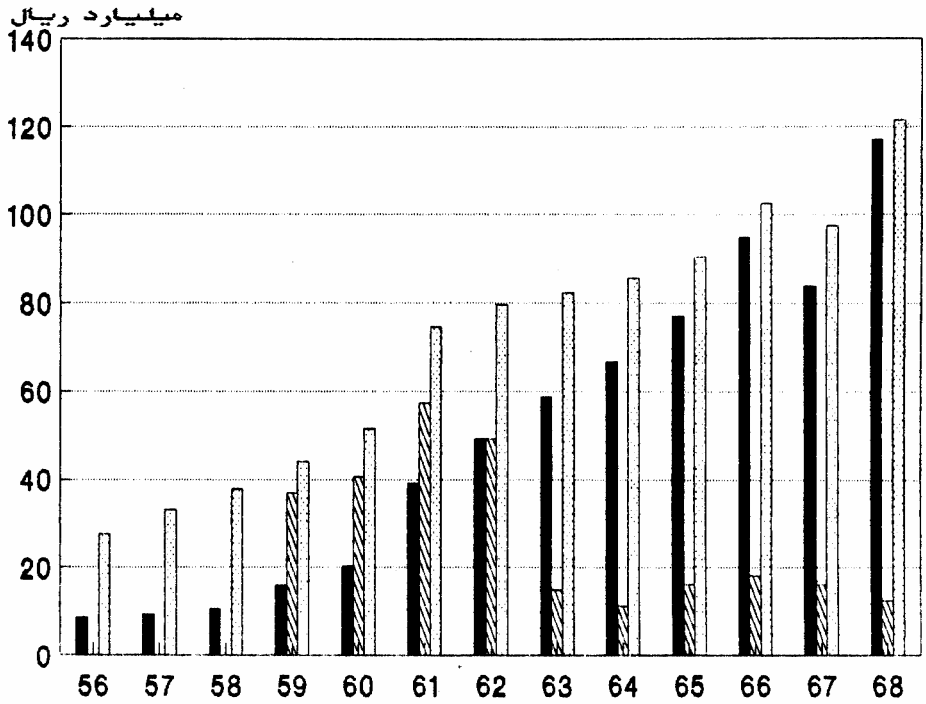

نمودار شمارهٔ ۲: نمودار مصرف، تولید و واردات دارو از سال ۱۳۵۶ تا ۱۳۶۸

رشد گویای بازار تشنه داروهای فوق‌الذکر می‌باشد. دومین گروه درمانی از نظر فروش، داروهای سیستم اعصاب مرکزی است (۱۷/۵ میلیارد ریال و سهم ۱۴/۴ درصد). جالب اینکه داروهای اعصاب (روانگردانها و آنالژزیکها) بدلیل قیمت بسیار نازل در رتبه دوم قرار گرفته، درصورتیکه از نظر عددی بیشترین مصرف را در شباهت بازار دارویی ایران از نظر تعدادی به نوع مصرف کشورهای پیشرفته است، و این درحالیست که درصد ریالی بالای فروش آنتی‌بیوتیک‌ها، تظاهر به مشخصه کشورهای جهان سوم است. بنابراین خطر مصرف زیاد آنتی‌بیوتیکها و داروهای روانگردان، تحدیدی جدی است که تجزیه و تحلیل بیشتر آنرا به

مسئولین ذیربط واگذار می کنیم. در هر حال بدنبال گروه دوم، بترتیب داروهای تغذیه‌ای (۱۱/۳ درصد) و داروهای تنفسی و گوارشی و موضعی بترتیب با ۱۰/۵، ۱۰/۳ و ۹/۶ درصد سهم قرار گرفته‌اند (جدول شماره ۳). از نظر رشد سهم بازار داروهای مختلف در مقایسه با هم طی پنج سال، تقریباً سهم داروهای سیستم اعصاب مرکزی و آنتی‌بیوتیکها رشد داشته و سهم بازار هورمونها و داروهای موضعی رو به کاهش گذاشته است (جداول شماره ۳-۴-۵).

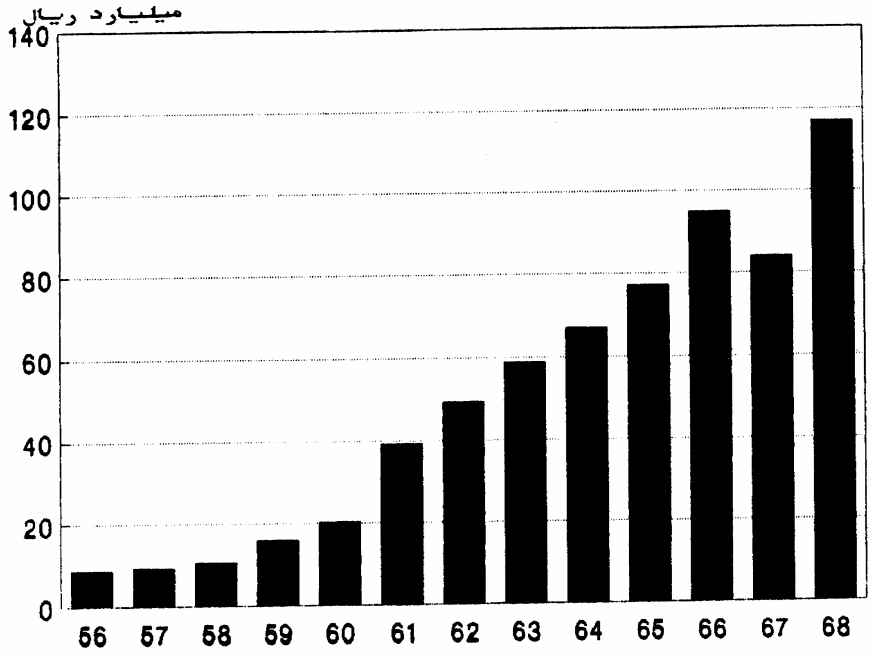

نمودار شماره ۳: نمودار رشد تولید دارو از سال ۱۳۵۶ تا ۱۳۶۸

توزیع دارو

در سال ۱۳۶۸، عملاً هفت شرکت پخش مسئولیت عمده توزیع دارو را بعهده داشتند که شرکت سهامی داروپخش با فروش ۳۲/۷ میلیارد ریال و سهمی معادل ۲۶/۹ درصد رتبه اول، پخش رازی با ۲۴/۷ میلیارد ریال و سهم ۲۰/۳ درصد دوم و پخش فردوس و هجرت و البرز بترتیب با فروشهای ۱۹/۸، ۱۶/۱ و ۱۰/۹ میلیارد ریال در ردیف سوم، چهارم و پنجم قرار گرفته‌اند (جدول شماره ۶).

توزیع استانی دارو

از کل ۱۲۱/۵ میلیارد ریال داروی توزیع شده در سال ۱۳۶۸، بیشترین مقدار به تهران بزرگ اختصاص پیدا کرده، بطوریکه تهران با دریافت ۲۷/۲ درصد از داروهای

توزیع شده در ردیف اول بوده است. مفهوم این مطلب اینست که تهران بزرگ در سال گذشته ۳۳ میلیارد ریال از نظر ارزش و ۳۰/۵ میلیارد از نظر تعداد، دارو دریافت کرده است. قابل ذکر است که این سهمیه برای تهران بزرگ با ۴۳/۲۸٪ کل پزشکان مملکت، سال گذشته با توجه به درصد رشد فروش دارو که ۲۴/۶ بوده، عملاً استانهای ایلام ۴۳/۶٪، هرمزگان ۳۴/۷٪، خوزستان و چهارمحال بختیاری ۳۳/۱٪، کهکیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان ۲۹/۲٪ و اصفهان با ۲۸/۱ درصد، بیشترین سهمیه رشد

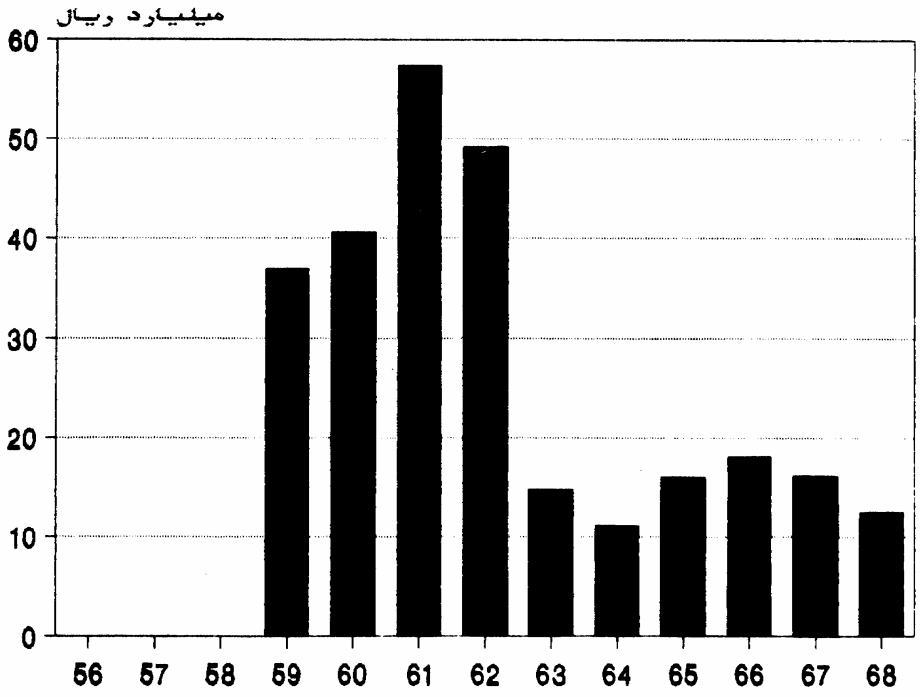

نمودار شماره ۴: نمودار واردات داروهای ساخته شده از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۸

درصد پائینی است که نتیجه امر، انتقال دارو از استانها به تهران می‌باشد. بعد از تهران، استان خراسان با دریافت ۸/۹ درصد دارو و استان اصفهان با سهمیه ۷٪ دارو قرار گرفته و بدنبال آن استانهای دانشگاهی شامل آذربایجانشرقی، مازندران و استان فارس بترتیب با درصدهای سهمیه ۶/۸ و ۶/۷ و ۶/۱ قرار گرفته‌اند. در را بخود اختصاص داده‌اند (جدول شماره ۷).

فروش اشکال مختلف دارو

از ۱۱/۳ میلیارد عدد داروی فروخته شده در سال ۱۳۶۸، جمعاً ۷۷/۳ درصد مربوط به شکل دارویی قرص می‌باشد. تعداد قرص فروخته شده در این سال رقم ۸/۷

میلیارد عدد است که از این رقم ۸/۴ میلیارد آن تولید داخلی بوده و ۰/۳ میلیارد عدد بقیه را قرصهای وارداتی تشکیل می‌دهند. بعد از قرص دومین رقم فروش مربوط به شکل دارویی کپسول با فروش ۱/۴ میلیارد عدد و سهم ۱۲/۸ درصد از کل فروش است. بقیه اشکال داروها از جمله آمپول، شربت و ویال بترتیب ۳۸۶، ۲۳۵ و ۱۲۶ میلیون عدد بوده و از نظر رشد تولید بترتیب شربت، آمپول، قطره خوراکی و قرص قرار گرفته و متوسط رشد سالانه کل اشکال دارویی ۱۷/۴٪ می‌باشد (جدول شماره ۸).

تولید دارو

در سال ۱۳۶۸ کلاً ۱۱۷/۱۲ میلیارد ریال دارو تولید شده (نمودار شماره ۳) که از این رقم مبلغ ۵۶/۵ میلیارد ریال یعنی ۴۸/۳٪ سهم تولید ۱۷ لابراتوار تحت پوشش سازمان صنایع ملی، ۱۹/۸ میلیارد ریال یعنی ۱۶/۹٪ سهم تولید ۴ شرکت دولتی، ۲۱/۳ میلیارد دریال یعنی ۱۸/۲٪ سهم تولید ۳ لابراتوار تحت پوشش بنیاد ۱۵ خرداد، ۱۴/۵ میلیارد ریال یعنی ۱۲/۳۷٪ سهم ۱۸ لابراتوار بخش خصوصی، ۳/۳ میلیارد ریال یعنی ۲/۸٪ سهم لابراتوارهای تحت پوشش بانك و تأمین اجتماعی ۱/۷ میلیارد ریال یعنی ۱/۴٪ سهم لابراتوار تحت پوشش بنیاد شهید می‌باشد. در میان شرکت‌های داروسازی، سه شرکت سبحان، ایران هورمون و پورسینا بهترین عملکرد را داشته‌اند که توسط معاونت محترم وقت مورد تقدیر قرار گرفتند (جدول شماره ۹).

واردات دارو

در سال ۱۳۶۸ کلاً ۱۲/۵ میلیارد ریال دارو وارد کشور شده که از این رقم مبلغ ۹ میلیارد ریال یعنی ۷۱/۵۸٪ سهم شرکت سهامی دارویی کشور، ۳/۳ میلیارد ریال یعنی ۲۶/۴۲٪ سهم داروپخش و ۰/۲۵ میلیارد ریال یعنی ۲ درصد سهم شرکت کی‌بی‌سی بوده است (نمودار شماره ۴).

در نهایت بایستی متذکر شد که روند فروش دارو در سال ۱۳۶۸ با رشد ۲۴/۵ درصد (الویت تولید و واردات با داروهای اساسی بوده است) عملکردی مطلوب و قابل تعمق است، خصوصاً اینکه رشد تولید دارو از ۸۳ میلیارد ریال در سال ۶۷ به ۱۱۷ میلیارد ریال در سال ۱۳۶۸ رسیده که نشانگر تلاش بی‌وقفه در صنعت داروسازی است. در این راستا باید اشاره گردد که در ۶ ماهه دوم سال ۱۳۶۸ با اتخاذ تدابیر منطقی و رفع تنگناها و تشویق و حمایت بیدریغ از تولیدکنندگان و کنترل دقیق و منظم ماهانه، چنین موفقیت تحسین‌برانگیزی حاصل گردید و لذا جا دارد که همچنان صنعت داروسازی در جهت تولید بیشتر و کیفیت مطلوبتر مورد تشویق قرار گرفته و سیاستهای حمایتی در زمینه رفع تنگناهای اداری دنبال گردد.

	فروش میلیون ریال	درصد	درصد رشد نسبت به سال قبل
کل فروش	۱۲۱٫۴۶۱	۱۰۰	۲۴/۶
فروش از تولید	۱۰۸٫۶۲۳	۸۹/۴	۳۵
فروش از واردات	۱۲٫۸۲۷	۱۰/۶	-۲۴/۷

(جدول شماره ۱) فروش ریالی از تولید و واردات سال ۱۳۶۸

	فروش میلیون عدد	درصد	درصد رشد نسبت به سال قبل
کل فروش	۱۱٫۲۸۸	۱۰۰	۱۷/۶
فروش از تولید	۱۰٫۷۲۵	۹۵	۲۱/۷
فروش از واردات	۵۶۳	۵	-۲۸

(جدول شماره ۲) فروش عددی از تولید و واردات سال ۱۳۶۸

ردیف	نام گروه درمانی داروها	فروش سال ۶۸ به ریال ضربدر میلیارد	درصد سهم از کل	کاهش یا رشد نسبت به سال گذشته
۱	داروهای ضد بیماریهای عفونی	۳۷/۷۲۰	۳۱/۱	۲۴
۲	داروهای اعصاب	۱۷/۵۰۱	۱۴/۴	۲۹/۴
۳	" تغذیه‌ای	۱۳/۷۳۲	۱۱/۳	۲۸/۷
۴	" تنفسی	۱۲/۷۰۱	۱۰/۵	۴۱/۷
۵	" گوارشی	۱۲/۴۸۲	۱۰/۳	۱۷/۹
۶	" موضعی	۱۱/۶۷۱	۹/۶	۳۷
۷	" هورمونی	۵/۷۸۳	۴/۸	-۶/۴
۸	" قلبی عروقی	۳/۶۱۸	۲	۲۵/۹
۹	" متفرقه	۱/۹۵۹	۱/۶	۵۷/۸
۱۰	" متعادل‌کننده خون	۱/۵۱۰	۱/۲	-۹/۶
۱۱	" بیولوژیک	۱/۲۱۶	۱	-۱۲/۱
۱۲	سایر داروها	۰/۶۷۲	۰/۶	۱۰/۳
۱۳	داروهای سرطانی	۰/۵۵۲	۰/۵	۱۸/۱
۱۴	" با حجم زیاد	۰/۳۳۸	۰/۳	-۵/۶
	جمع کل	۱۲۱/۴۶۱	۱۰۰	۲۴/۶

(جدول شماره ۳) فروش ریالی داروها برحسب گروه درمانی در سال ۱۳۶۸

ردیف	نام گروه درمانی داروها	فروش سال ۶۸ به عدد ضربدر میلیارد	درصد سهم از کل	کاهش یا رشد نسبت به سال گذشته
۱	داروهای ضد عفونت	۱/۸۹۰	۱۶/۷	۲۳/۷
۲	" اعصاب	۴/۰۸۶	۳۶/۲	۱۳/۲
۳	" تغذیه‌ای	۰/۹۳۶	۸/۳	۲۰
۴	" تنفسی	۱/۱۱۳	۱۰	۳۱/۵
۵	" گوارشی	۱/۴۶۱	۱۲/۹	۸/۵
۶	" موضعی	۰/۱۱۷	۱	۱۱/۱
۷	" هورمونی	۰/۵۵۲	۴/۹	۱۴/۴
۸	" قلبی عروقی	۱/۷۵۰	۶/۷	۲۳/۵
۹	" متفرقه	۰/۰۳۸	۰/۳	۸۳/۷
۱۰	" متعادل‌کننده خون	۰/۸۶	۱/۷	-۹/۴
۱۱	" بیولوژیک	۰/۰۰۸	۰/۱	۸/۲
۱۲	سایر داروها	۰/۱۳۰	۱/۲	-۱۵/۵
۱۳	داروهای سرطانی	۰/۰۰۵	-	۲۶/۱
۱۴	" با حجم زیاد	-	-	-۵۷/۷
	جمع کل	۱۱/۲۸۷	۱۰۰	۱۷/۶

(جدول شماره ۴) فروش عددی داروها برحسب گروه درمانی در سال ۱۳۶۸

گروه درمانی داروها	درصد از کل فروش در سال ۶۴	درصد از کل فروش در سال ۶۵	درصد از کل فروش در سال ۶۶	درصد از کل فروش در سال ۶۷	درصد از کل فروش در سال ۶۸
داروهای تغذیه‌ای	۱۲/۷	۱۲	۹/۵	۱۰/۹	۱۱/۳
داروهای متعادل‌کننده خون	۱/۸	۱/۶	۲/۲	۱/۷	۱/۲
هورمونها	۶	۶/۳	۶/۱	۶/۳	۴/۸
داروهای قلبی و عروقی	۳/۳	۳/۲	۳/۴	۳/۰	۳
داروهای تنفسی	۷/۷	۷/۶	۸/۲	۹/۲	۱۰/۵
سیستم اعصاب مرکزی	۱۳/۹	۱۳/۹	۱۴/۴	۱۳/۹	۱۴/۴
داروهای گوارشی	۱۰/۷	۹/۸	۱۰/۲	۱۰/۸	۱۰/۳
داروهای ضدبیماریهای عفونی	۲۹/۳	۳۰/۸	۳۲/۰۵	۳۱/۲	۳۱/۱
داروهای موضعی	۱۰/۲	۱۰/۲	۹/۳	۸/۷	۹/۶
داروهای سرطانی	۰/۴	۰/۶	۰/۴	۰/۵	۰/۵
داروهای بیولوژیکی	۲	۱/۶	۱/۳	۱/۴	۱

(جدول شماره ۵) مقایسه درصد فروش گروههای درمانی داروها در سال ۶۴، ۶۵، ۶۷ با ۶۸

نام شرکت توزیع کننده	مبلغ فروش سال ۶۸ ریالی	درصد فروش ریالی
شرکت سهامی داروپخش	۳۲٫۶۹۹٫۲۲۳٫۰۰۰	۲۶/۹
پخش رازی	۲۴٫۷۰۳٫۸۵۷٫۰۰۰	۲۰/۳
پخش فردوس	۲۴٫۱۰۷٫۶۴۶٫۰۰۰	۱۹/۸
پخش هجرت	۱۹٫۵۸۶٫۲۸۴٫۰۰۰	۱۶/۱
پخش البرز	۱۳٫۲۸۹٫۱۰۲٫۰۰۰	۱۰/۹
شرکت سهامی داروئی کشور	۳٫۲۴۷٫۸۶۰٫۰۰۰	۲/۷
اداره مبارزه با بیماریهای واگیر	۴۷۹٫۳۳۸٫۰۰	۰/۴
شرکت قاسم ایران	۲٫۹۳۹٫۰۷۱٫۰۰۰	۲/۴
هلال احمر (تدارکات درمانی)	۲۳۳٫۳۴۹٫۰۰۰	۰/۲
بخش داروئی دانشکده داروسازی	۱۵۷٫۰۳۴٫۰۰۰	۰/۱
انستیتو پاستور	۱۲٫۳۱۸٫۰۰۰	—
پخش نو	۶٫۲۰۵٫۰۰۰	—

(جدول شماره ۶) مقایسه درصد توزیع دارو توسط شرکتهای توزیع کننده

نام استان	ارزش داروهای توزیع شده در سال ۶۸ ضربدر میلیارد ریال	درصد	درصد رشد
تهران	۳۳/۱	۲۷/۲	۲۲
مرکزی	۳/۸	۳/۲	۲۵
گیلان	۴/۵	۳/۷	۲۳/۸
مازندران	۸/۲	۶/۷	۲۳/۸
آذربایجان شرقی	۸/۲	۶/۸	۲۴/۱
آذربایجان غربی	۳/۸	۳/۱	۲۷/۵
باختران	۳/۳	۲/۷	۲۸/۳
خوزستان	۶/۱	۵	۳۳/۱
فارس	۷/۴	۶/۱	۲۲/۲
کرمان	۳/۷	۳/۱	۲۷
خراسان	۱۰/۹	۸/۹	۲۷/۸
اصفهان	۸/۶	۷	۲۸/۱
سیستان و بلوچستان	۲/۵	۲/۱	۲۹/۲
کردستان	۱/۶	۱/۳	۱۸/۲
بوشهر	۱/۱	۰/۸	۸/۵
هرمزگان	۱/۸	۱/۵	۳۴/۷
لرستان	۲/۴	۲	۲۵/۵
ایلام	۰/۶	۰/۵	۴۳/۷
همدان	۲/۷	۲/۱	۲۶/۲
چهار محال بختیاری	۱/۴	۱/۲	۳۱/۸
یزد	۱/۵	۱/۳	۱۶/۲
کهکیلویه و بویر احمد	۰/۵	۰/۵	۴۳/۶
سمنان	۱	۰/۹	۲۰/۵
زنجان	۲/۷	۲/۲	۲۲/۶
جمع کل	۱۲۱/۴	۱۱۰	۲۴/۶

(جدول شماره ۷) فروش دارو در استانها سال ۱۳۶۸

ردیف	نام شکل داروئی		فروش ریالی ضربدر میلیون	درصد ریالی ریالی	فروش عددی ضربدر میلیون	درصد سهم عددی
	کل فروش	جمع کل	۱۲۱٫۴۶۱	۱۰۰	۱۱٫۲۸۸	۱۰۰
		از تولید	۱۰۸٫۶۴۳	۸۹/۴	۱۰٫۷۲۵	۹۵
		از واردات	۱۲٫۸۲۷	۱۰/۶	۵۶۲	۵
۱	قرص	جمع کل	۳۵٫۱۶۳	۲۸/۹	۸٫۷۲۴	۷۷/۳
		از تولید	۳۳٫۹۵۱	۹۶/۶	۸٫۴۵۶	۹۶/۹
		از واردات	۱٫۲۱۲	۳/۴	۲۶۷	۳/۱
۲	شربت	جمع کل	۲۳٫۹۹۶	۱۹/۸	۲۳۵	۲/۱
		از تولید	۲۳٫۸۹۹	۹۹/۶	۲۳۵	۹۹/۷
		از واردات	۹۶	۰/۴	۰/۷	۰/۳
۳	کپسول	جمع کل	۱۴٫۷۰۵	۱۲/۱	۱٫۴۴۶	۱۲/۸
		از تولید	۱۳٫۸۶۹	۹۴/۳	۱٫۳۶۳	۹۴/۳
		از واردات	۸۳۵	۵/۷	۸۳	۵/۷
۴	آمپول	جمع کل	۱۷٫۰۳۱	۱۴	۳۸۷	۳/۴
		از تولید	۱۳٫۲۹۹	۷۸/۱	۳۱۳	۸۰/۹
		از واردات	۳٫۷۳۳	۲۱/۹	۷۴	۱۹/۱
۵	ویال	جمع کل	۹٫۱۸۷	۷/۶	۱۲۷	۱/۱
		از تولید	۶٫۳۸۴	۶۹/۵	۱۱۷	۹۱/۹
		از واردات	۳٫۸۰۲	۳۰/۵	۱۰	۸/۱
۶	پماد و کرم	جمع کل	۵٫۹۹۸	۴/۹	۴۷	۰/۴
		از تولید	۵٫۷۷۲	۹۶/۲	۴۷	۹۸/۹
		از واردات	۲۲۷	۳/۸	۰/۵	۱/۱
۷	محلولهای تزریقی	جمع کل	۴٫۸۷۹	۴	۳۰	۰/۳
		از تولید	۲٫۳۷۰	۴۷/۶	۱۷	۵۶/۳
		از واردات	۲٫۵۰۸	۵۱/۴	۱۳	۴۳/۷
۸	قطره خوراکی	جمع کل	۲٫۴۰۱	۲	۳۱/۶	۰/۳
		از تولید	۲٫۳۸۳	۹۹/۳	۳۱/۵	۹۹/۸
		از واردات	۱۷/۶	۰/۷	۰/۰۵	۰/۲
۹	قطره چشمی	جمع کل	۱٫۹۲۱	۱/۶	۲۳	۰/۲
		از تولید	۱٫۸۵۰	۹۶/۳	۲۳	۹۸/۳
		از واردات	۷۱	۳/۷	۰/۳۸	۱/۷
۱۰	پودر	جمع کل	۱٫۲۸۲	۱/۱	۶۵	۰/۶
		از تولید	۱٫۰۶۵	۸۳/۱	۶۴	۹۸/۷
		از واردات	۲۱۷	۱۶/۹	۰/۸	۱/۳

(جدول شماره ۸) مقایسه فروش اشکال مختلف داروها ازنظر ریالی و عددی باتوجه به سهم تولید و واردات در سال ۱۳۶۸

ردیف	نام شرکت	پیش‌بینی سالانه ۶۸ ضربدر میلیون	تولید عددی ضربدر میلیون	درصد عملکرد به هدف	تولید ریالی ضربدر میلیون
۱	البرز دارو	۴۴۲	۴۳۰	۹۷/۳	۵٫۲۲۷
۲	عبیدی	۳۸۲	۵۱۶	۱۳۴/۹	۲٫۸۲۴
۳	ابوریحان	۵۰۱	۶۷۸	۱۳۵/۳	۳٫۰۰۹
۴	الحاوی	۳۰۱	۲۹۶	۸۹/۲۰	۳٫۷۵۱
۵	آریا	۱۴۵	۷۳	۵۰/۳	۲۲۴
۶	آترا	۸	۷	۸۷/۹	۴۸۱
۷	بهوزان	۰/۲۵	۰/۰۳	۱۰/۱	۱۱
۸	کیمیدارو	۶۶۷	۶۹۸	۱۰۴/۷	۶٫۲۵۱
۹	داروپخش	۱٫۷۷۸	۱٫۵۷۸	۸۸/۷	۱۹/۲۵۴
۱۰	دانشکده داروسازی	۷	۷	۹۲/۵	۲۹
۱۱	حکیم	۵۱۷	۳۵۱	۶۷/۹	۲٫۱۴۵
۱۲	ایران دارو	۲۶۳	۲۷۱	۱۰۳/۳	۲٫۳۳۰
۱۳	ایران هورمون	۱۳۲	۲۱۶	۱۶۳/۹	۱٫۷۱۵
۱۴	انستیتو پاستور	۳	۲	۸۸/۳	۳۳۸
۱۵	فرآورده‌های تزریقی	۱۰	۱۱	۱۱۳/۵	۱٫۷۴۰
۱۶	جابر ابن حیان	۲۶۷	۱۴۵	۵۴/۲	۶٫۵۵۱
۱۷	جالینوس	۲۸۰	۲۷۳	۹۷/۳	۵۶۰
۱۸	خوارزمی	۲۳	۲۱	۹۳	۵۳۹
۱۹	کوثر	۲۸۷	۲۰۴	۷۰/۹	۴٫۱۳۲
۲۰	لقمان	۳۶۷	۳۱۲	۸۵/۱	۵٫۲۸۰
۲۱	من	۰/۱	۰/۱	۱۴۴/۶	۲۷۸
۲۲	مهر دارو	۱۸۹	۱۴۸	۷۸/۲	۶۱۴
۲۳	مینا	۵۷	۶۰	۱۰۶/۶	۴۷۳
۲۴	مداوا	۲/۵	۱/۶	۶۵/۷	۱۶
۲۵	اسوه	۲۰۲	۲۲۳	۱۱۰/۵	۲٫۳۱۵
۲۶	پاک دارو	۷	۱۰	۱۴۰/۱	۸۲۰
۲۷	پورسینا	۱۳۳	۱۸۹	۱۴۲/۷	۱٫۹۰۱
۲۸	پارس دارو	۸۷۵	۸۱۳	۹۲/۹	۶٫۹۲۳
۲۹	رامین	۱۰	۱۰	۱۰۰/۹	۸۶۹
۳۰	روز دارو	۴۷۳	۳۷۱	۷۸/۴	۱٫۹۵۲
۳۱	رازک	۲۸۹	۲۹۰	۱۰۰/۲	۴٫۵۱۱
۳۲	سینا دارو	۴۲	۳۹	۹۳/۷	۲٫۸۵۲
۳۳	صنعتی پارس	۳۹۴	۲۷۹	۷۰/۹	۳٫۰۵۵
۳۴	شفا	۷۷	۶۵	۸۳/۸	۵۲۹
۳۵	شهر دارو	۱۱۶	۱۰۱	۸۶/۵	۱٫۶۰۷
۳۶	شهید فقیهی	۹۴	۷۱	۷۵/۱	۸۳۶
۳۷	سبحان	۱٫۱۰۴	۱٫۰۷۰	۹۶/۹	۷٫۸۰۲
۳۸	تهرانشیمی	۱۷۰	۱۶۳	۹۵/۸	۱٫۹۸۱
۳۹	تولید دارو	۱٫۲۰۱	۹۷۸	۸۱/۴	۸٫۲۹۳
۴۰	تهران دارو	۱۶۷	۱۵۷	۹۴/۱	۱٫۶۶۲

(جدول شماره ۹) درصد عملکرد شرکتهای داروسازی نسبت به تعهد سالانه در سال ۱۳۶۸